

Supplement №2 (138) 2023

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

UDC: 378.6:61:001.891|(477.411)(050)

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ
**УКРАЇНСЬКИЙ
НАУКОВО-МЕДИЧНИЙ
МОЛОДІЖНИЙ
ЖУРНАЛ**

Видання індексується
в Google Scholar,
Index Copernicus, WorldCat OCLC

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

Ministry of Health of Ukraine
Bogomolets National Medical University

THEORETICAL AND PRACTICAL
EDITION

**UKRAINIAN
SCIENTIFIC MEDICAL
YOUTH
JOURNAL**

Journal's indexing:
Google Scholar, Index Copernicus,
WorldCat OCLC

Засновник – Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця МОЗ України
Періодичність виходу 4 рази на рік.

Журнал внесено до переліку фахових видань.

Галузі наук: медичні, фармацевтичні.

(наказ МОЗ України 09.03.2016 №241)

Регістраційне свідоцтво КВ № 17028-5798ПР.

Рекомендовано Вченою Радою НМУ
імені О. О. Богомольця

(протокол №4 від 27.04.2023р.)

Усі права стосовно опублікованих статей
залишено за редакцією.

Відповідальність за добір та викладення фактів
у статтях несуть автори,

а за зміст рекламних матеріалів – рекламодавці.

Передрук можливий за згоди редакції
та з посиланням на джерело.

До друку приймаються наукові матеріали,
які відповідають вимогам до публікації
в даному виданні.

Founder – Bogomolets National Medical University
Ministry of Health of Ukraine

Publication frequency – 4 times a year.

**The Journal is included in the list of professional
publications in Medical
and pharmaceutical Sciences**

(order MES Ukraine 09.03.2016 № 241)

Registration Certificate KB № 17028-5798ПР.

Recommended by the Academic Council
of the Bogomolets National Medical University, Kyiv
(protocol №4 of 27.04.2023)

All rights concerning published articles are reserved
to the editorial board.

Responsibility for selection and presentation
of the facts in the articles is held by authors,
and of the content of advertising material –
by advertisers.

Reprint is possible with consent
of the editorial board and reference.

Research materials accepted
for publishing must meet
the publication requirements of this edition.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова редакційної колегії:	Юрій Кучин
Головний редактор:	Сергій Земсков
Заступник головного редактора:	Павло Чернишов
Відповідальний секретар:	Анастасія Гринзовська
Редактор по науковій етиці:	Любов Петелицька
Редактор статистичних даних:	Віталій Гурьянов
Редактор контенту для соціальних мереж:	Анатолій Гринзовський
Літературний редактор:	Людмила Наумова
Секційні редактори:	
Стоматологія –	Ірина Логвиненко
Медицина –	Володимир Мельник
Фармація, промислова фармація –	Ірина Ніженковська
Педіатрія –	Олександр Волосовець
Громадське здоров'я –	Анна Благая

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Члени редакційної колегії:

Андрій Копчак, Владислав Маланчук, Денис Варивончик, Євгенія Бурлака, Жанна Полова, Ірина Журавель, Леся Беш, Микола Хайтович, Назарій Кобиляк, Олег Міщенко, Олег Яременко, Сергій Гичка, Сергій Омельчук, Юрій Захараш, Andreas Neff (Marburg, Germany), Andrew Yule Finlay (Cardiff, UK), Anthony Graeme Perks (Nottingham, United Kingdom), Branka Marinović (Zagreb, Croatia), Francesca Sampogna (Rome, Italy), Françoise Poot (Brussels, Belgium), George-Sorin Tiplica (Bucharest, Romania), Hryhoriy Lapshyn (Lubeck, Germany), Irina Nakashidze (Batumi, Georgia), Jacek Szepietowski (Wroclaw, Poland), John Quinn (Prague, Czech Republic), Lidia Rudnicka (Warsaw, Poland), Lucia Thomas-Aragones (Zaragoza, Spain), Miloš Nikolić (Belgrade, Serbia), Piotr Donizy (Wroclaw, Poland), Ryszard Kurzawa (Rabka-Zdroj Poland), Sam Salek (Hatfield, UK), Servando Eugenio Marron (Zaragoza, Spain), Ulrich Friedrich Wellner (Lubeck, Germany)

EXECUTIVE BOARD

Chairman Of The Editorial Board:	Iurii Kuchyn
Editor in Chief:	Sergii Zemskov
Deputy Editor-in-Chief:	Pavel Chernyshov
Executive Secretary:	Anastasiia Hrynzovska
Editor on scientific ethics:	Liubov Petelytska
Statistical Editor:	Vitaliy Gurianov
Social Media Editor:	Anatolii Hrynzovskyi
Language Editor:	Naumova Liudmyla
Associate Editors	
Stomatology –	Iryna Logvynenko
Medicine -	Volodymyr Melnyk
Pharmacy, Industrial Pharmacy–	Iryna Nizhenkovska
Pediatrics -	Oleksandr Volosovets
Public Health –	Anna Blagaia

EDITORIAL BOARD**Members of the Editorial Board:**

Andreas Neff (Marburg, Germany), Andrew Yule Finlay (Cardiff, UK), Andrey Kopchak, Anthony Graeme Perks (Nottingham, United Kingdom), Branka Marinović (Zagreb, Croatia), Denis Varyvonchyk, Francesca Sampogna (Rome, Italy), Françoise Poot (Brussels, Belgium), George-Sorin Tiplica (Bucharest, Romania), Hryhoriy Lapshyn (Lubeck, Germany), Irina Nakashidze (Batumi, Georgia), Ievgeniia Burlaka, Iryna Zhuravel, Jacek Szepietowski (Wroclaw, Poland), John Quinn (Prague, Czech Republic), Lesya Besh, Lidia Rudnicka (Warsaw, Poland), Lucia Thomas-Aragones (Zaragoza, Spain), Miloš Nikolić (Belgrade, Serbia), Nazariy Kobylak, Oleg Mishchenko, Oleg Yaremenko, Piotr Donizy (Wroclaw, Poland), Ryszard Kurzawa (Rabka-Zdroj Poland), Sam Salek (Hatfield, UK), Sergiy Omelchuk, Serhii Gychka, Servando Eugenio Marron (Zaragoza, Spain), Ulrich Friedrich Wellner (Lubeck, Germany) Vladyslav Malanchuk, Yuriy Zakharash, Zhanna Polova.

АЛФАВІТНИЙ ЗМІСТ

«ТКАНИННІ РЕАКЦІЇ В НОРМІ ЕКСПЕРИМЕНТІ ТА КЛІНІЦІ»
Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю
присвячена пам'яті члена-кореспондента НАМН України
д. мед. н. професора Ю. Б. Чайковського
Київ 8 - 9 червня 2023

«TISSUE REACTIONS IN THE NORM EXPERIMENT AND CLINIC»
All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation dedicated to the
memory of professor Yu. B. Chaikovsky
Kyiv June 8-9 2023

Akhmedov F. T.	98	Вовченко М. Б.	69	Зелінська М. В.	117
Aminiv R. F.	152	Волошина О. В.	104	Зінич О. ЛІ.	69
Babko A. M.	98	Гаврилук-Скиба Г. О.	94	Ібрагімова І. В.	66, 127
Bursuk Y. Y.	98	Гебура М. П.	117	Іванців О. Р.	161
Frolov O. K.	152	Гетманюк І. Б.	112	Ігнатіщев М. Р.	116
Gromokovska T. S.	154	Гичка С. Г.	64	Кавин В. О.	161
Halyuk U. M.	99	Гненна В. О.	156	Камінський Р. Ф.	116
Isayev H. B.	98	Горальський Л. П.	105, 164	Качан І. В.	116
Kerimov T. R.	100	Горковенко А. В.	83	Кирпичова А. Ю.	125
Khmara T. V.	153	Горохова М. А.	128	Клиш Ю. Г.	117
Kluchko S. S.	154	Грабовий О. М.	65, 80, 88, 90, 91, 92, 96, 106	Кобзар О. Б.	162
Kobeza P. A.	101	Григорова Н. В.	107	Коваленко Ю. В.	106
Kondaurova A. Yu.	98	Грималюк О. І.	112	Коваль О. А.	118
Lytvynenko R. O.	152	Гринь В. Г.	125	Ковальчук О. І.	67, 68
Maquyeva L. V.	152, 154	Гриченко О. А.	127	Козак Г. І.	68
Mankivska O. P.	86	Грінівецька Н. В.	69	Колеснік Н. ЛІ.	105
Mota O. M.	99	Гузик М. М.	123	Комар Т. В.	119
Mursalov V. R.	98	Гуменчук О. Ю.	167	Кондаурова А. Ю.	69, 148
Pokotylo P. B.	99	Демидчук А. С.	77, 89, 90, 148, 158	Коновалова Л. В.	143, 159
Porazova O. O.	154	Джура О. Р.	108, 126, 157	Кононов Б. С.	118
Protsak T. V.	154	Дзевульська І. В.	66, 67, 68, 116, 127	Король А. П.	156
Richardson M.	101	Димар Н. М.	148, 158	Костюкова І. М.	66
Rud M. V.	101	Діброва В. А.	64	Кошельник О. ЛІ.	136
Stetsuk Ye. V.	101	Діброва Ю. В.	109	Крамар С. Б.	112, 137
Tavrog M. L.	154	Дідик О. К.	110	Краснова С. П.	141
Алієва О. Г.	87	Дмитренко Р. Р.	111	Кривецький В. В.	121, 135
Альохін О. Б.	88	Дмитрієва К. М.	80	Кузик П. В.	64, 80
Андрішин О. П.	137	Довбуш А. В.	93	Кулик Ю. А.	83
Анцут О. А.	155	Довгалюк А. І.	112	Кураєва А. В.	90
Апельханс О. ЛІ.	136, 155	Довжук В. В.	159	Лабудзинський Д. О.	122
Артюх О. В.	69	Долгополов О. В.	132	Лабунець І. Ф.	89
Безптанько М. А.	102	Донченко С. В.	113	Лазаренко Г. О.	123
Берега І. В.	95	Дорошенко С. В.	162	Ласавуц В. С.	124
Бідна ЛІ. ПІ.	63, 80	Дружиніна К. П.	66	Лебединець М. Г.	69
Білінський І. І.	161	Дубинська С. М.	141	Левон М. М.	167
Богданов П. В.	69	Дубінін Д. С.	114	Легедза О. В.	83
Бондар В. М.	114	Дубінін С. І.	114	Лещенко І. В.	140
Бондаренко М. Д.	162	Дуда О. В.	66	Лесков В. Г.	83
Борута Н. В.	114	Дудок О. В.	147	Лисак А. С.	125
Бурюк О. Д.	103	Дунаєвська О. Ф.	105	Лісаковська О. О.	122
Ващенко М. І.	126	Забродська О. С.	115	Лісничук Н. Є.	93
Великий М. М.	122	Загребельна А. О.	82	Літошенко З. ЛІ.	89
Верба Є. І.	79	Заріцька О. О.	160	Лук'янцева Г. В.	141
Вільхова О. В.	114			Луцик О. Д.	108

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УНІВЕРСИТЕТАХ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ І СХІДНОЇ ЄВРОПИ В УКРАЇНІ

Довжук В. В., Коновалова Л. В.

Кафедра організації та економіки фармації

Завідувач кафедри: Косяченко К. Л., доктор фармацевтичних наук, професор

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Київ, Україна

Вступ. Одним із важливих напрямків розвитку охорони здоров'я в усьому світі є орієнтація всіх галузей медицини на потреби пацієнта. Дане положення зафіксовано в документах Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) та є підґрунтям Програми дій по головних лікарських препаратах, затвердженої Європейським Регіональним Бюро ВООЗ.

Клінічна фармація – прикладна наука, що вдало поєднує фармацевтичні і клінічні аспекти лікознавства, головною задачею якої є створення теоретичних основ та методологічних підходів раціонального застосування лікарських препаратів. Місце й роль фармацевта (провізора) в системі охорони здоров'я суттєво змінюється. Його головною задачею стає не збільшення асортименту й якості препарату на ринку, а підвищення ефективності та безпеки лікарської терапії конкретного хворого, а саме: надання хворому повної інформації про лікарські засоби (ЛЗ), її форму, особливості застосування, вплив на дію препарату в залежності від віку, статі, часу доби, оптимального для прийому ЛЗ, взаємодії з їжею та іншими лікарськими препаратами, фармацевтичної опіки, можливий вплив ЛЗ на функції органів і систем людини та ін.

Мета роботи. Проаналізувати сучасний стан й якість підготовки магістрів фармації, визначити методи організації даного процесу та пошук розв'язання проблем, що постають під час навчання.

Методи дослідження. Теоретичний аналіз медичних, фармацевтичних літературних джерел з проблеми професійної підготовки магістрів фармації.

Спеціальність «Клінічна фармація» стала сполучною ланкою між лікарем та фармацевтом (провізором). У навчальному плані клінічної фармації близько трьох четвертих становлять медичні й біологічні дисципліни, що дозволяє готувати спеціалістів, які знають суто медичні, клінічні аспекти і можуть запропонувати лікареві ефективну фармакотерапію. На сьогодні в Україні готують магістрів за спеціальністю «Клінічна фармація» такі заклади вищої освіти: Національний фармацевтичний університет України (м. Харків); Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького; Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського; Буковинська державна медична академія; Дніпропетровська державна медична академія; Кримський державний медичний університет імені С. І. Георгієвського, Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова.

Аналізуючи досвід підготовки магістрів фармації в країнах Центральної та Східної Європи та за результатами порівняльного аналізу системи вищої фармацевтичної освіти встановлено особливості організаційної структури, змісту, педагогічних технологій підготовки магістрів фармації в університетах даних країн. Організаційна структура і зміст підготовки магістрів фармації в університетах Центральної і Східної Європи є компетентнісно орієнтованою для забезпечення реалізації системних процесів формування базових компетентностей й професійної компетентності, що забезпечує адаптацію до умов ринку праці та ефективну реалізацію у здійсненні фармацевтичної діяльності, вміщує спеціальності: «Фармація, промислова фармація», «Клінічна фармація» зі спеціалізаціями, які зумовлені потребами роботодавців європейських регіональних ринків праці.

Перспективи впровадження передового досвіду організації підготовки магістрів фармації в університетах Центральної та Східної Європи в Україні базуються на введенні в освітній процес освітніх і галузевих інновацій, нормативно-регуляторних документів фармацевтичного сектору ЄС, елементів дуальної освіти у систему підготовки магістрів фармації за ініціативою ЗВО та потенційних роботодавців. Програми виробничого навчання за прикладом дуальної освіти під час проходження науково-дослідної та виробничої практики магістрів фармації розробляються на вимогу або з роботодавцями, спілками роботодавців, представниками компаній, закладів що беруть участь у аудиті, представниками асоціацій роботодавців у комісії з акредитації закладів вищої освіти для перевірки якості освіти (досвід Болгарії, Німеччини, Польщі і Хорватії), загально визнаний досвід впровадження елементів дуальної освіти у вищу фармацевтичну освіту в Європейському Союзі – при активній співпраці наставників (досвід Австрії, Німеччини).

Встановлено, що фармацевтична галузь України на сучасному етапі має достатній науковий та інформаційний потенціал для інноваційного розвитку та освітнього партнерства з закладами вищої освіти для вдосконалення системи підготовки магістрів фармації. Однак інноваційні впровадження потребують значних затрат і можуть бути реалізовані в умовах інтегрованого розвитку, соціального та економічного партнерства українського суспільства, європейської і світової спільноти у досягненні мети якісного лікарського забезпечення населення.

Висновки. Важливими аспектами, що сприятимуть покращенню організації підготовки магістрів фармації в ЗВО України є інтеграція фармацевтичної освіти у європейський простір, залучення до наукових досліджень, введення необхідних дисциплін, які дозволять покращити якість освітнього процесу для магістрантів, формування у майбутніх магістрів фармації належних професійних якостей та професійної компетентності.

Ключові слова: підготовка магістра фармації, клінічна фармація, освітній процес, заклади вищої освіти, лікарське забезпечення.